

PREPOROD

**Riječ
predsjednika
Korizmeni
proračun**

Ovogodišnji će Državni proračun vjerojatno biti upamćen i po tome što ga je sa saborske govornice jedna od najpitoresnijih osobnosti hrvatskog političkog života nazvala korizmenim. I stvarno malo je kada i malo tko tako točno pogodio u kvalifikaciji ključnog dokumenta državnih financija. U krivu su oni koji su pomislili da je proračun za 2008. nazvan korizmeni radi nekakvog stezanja kaiša u državnoj potrošnji. Na budžetu teškom skoro 120 milijardi kuna pozavidjeli bi nam u mnogim i mnogoljudnijim i bogatijim zemljama. Korizmeni karakter preduskrasnog proračuna ogleda se u njegovu izdajničkom karakteru. Naime svaki je Uskrs kršćanima ali i svima drugima prilika za još jedno preispitivanje zastrašujućih posljedica ljudske izdaje. Proračunom za 2008. definitivno je izdano obrazovanje, a izdajnici su svi oni koji su izglasovali ovakav proračun. Među onima koji su podigli ruku za ovogodišnji proračun, ali i onima koji su zdušno radili na njegovoj pripremi, izdvojiti ćemo tek trojicu: premijera, resornog mu ministra i dežurnog zagovornika prosvjete i prosvjetara, inače autora naslovne sintagme.

Poštapalicom o Hrvatskoj kao zemlji znanja premijer sad već u drugom mandatu nastavlja braniti jednu za odgoj i obrazovanje izdajničku politiku. Poput noja koji ne vadi glavu iz pijeska tako ni premijer ne želi otvoriti oči za argumente koji opovrgavaju papagajski izricane teze o porastu izdvajanja za obrazovanje. Oči se čak zatvaraju i pred podatkom kako je u proteklih pet godina izdvajanje za obrazovanje raslo po potpuno istoj stopi kao i državni proračun. Izjavama o povećanim plaćama premijer vrijeđa prosvjetare barem podjednako kao što vrijeđa građane skrivajući basnoslovnu pokretnu i nepokretnu imovinu iza u poreznoj kartici navedenog Renaulta 8 iz 1967. godine. Jednostrani postotci i brojke služe, kao i neregistrirani premijerov "oldtimer", jednom te istom cilju - bacanju prašine u oči.

Prvi premijerov pobočnik, aktualni resorni ministar, toliko se proteklih godina izvještio u idealiziranju stanja u nacionalnoj znanosti i školstvu da se ponekad čini kako on to radi uvjerljivije čak i od svog političkog mentora. Kada ministra demantiraju podaci iz 2007., ništa zato. Uvijek će se naći podaci iz 2011. ili 2012. Kada čovjek lista predizborno luksuznu brošuricu "Pregled postignuća 2004.-2007.", u dijelu koji se odnosi na standard zaposlenika, ne može se otići dojmu da se više radi o sadržaju koji se odnosi na daleku budućnost. I dok se ministri koji su značajno bolje u proračunu prošli ustežu javno iskazati zadovoljstvo naš ministar slavodobitno veliča proračunsko potonuće s 12.17 posto u prošloj godini na ovogodišnjih 8.6 posto. Za ne povjerovati.

Nesuđenom izbavitelju hrvatskog školstva još su tamo početkom listopada učitelji pljeskali zbog njegove odlučnosti u projektu demarginalizacije nacionalnog školstva. Dodatna očekivanja glede boljih dana stvorena su kada se saznalo da je spasitelj s Velesajma povjereno sastavljanje Koalicijskog ugovora. Još se tinta na ugovoru nije ni osušila, a sastavljači ugovora, među njima i spomenuti gospodin, zaboravili su na ugovorom predviđeni desetpostotni porast sredstava za znanost i školstvo. Umjesto barem prigodničarskog posipanja pepelom i oblačenja pokorničke kostrije dotični vlastito sudjelovanje u izdaji pokušava prikriti živopisnim lamentacijama o nekakvoj tobožnjoj sveopćoj proračunskoj štednji.

Proračun je ovih dana ipak usvojen. Dizanjem ruke za Proračun sabornici su podržali i prosvjetarske plaće niže od prosječnih plaća u državi, rad škola u tri smjene, nestručnu nastavu, okamenjeni pedagoški standard, škole bez pedagoga i psihologa, partnerstvo bez kolektivnog ugovora i koješta drugo. Izdaja trojke pojedinačno spomenutih u ovom uvodniku nije ni veća ni manja od svakog od 81 saborskih zastupnika koji su podigli ruku za proračun kojim je obrazovanje još jednom "izvisilo". Sudionici i ove najnovije izdaje znanosti i obrazovanja mogu mrimo spavati, jer Hrvati i inače izdaju smatraju više snalažljivošću nego grijehom. Uostalom nije li neumrla A. G. Matoš, dnevno suočen sa svakojakim izdajama i izdajnicima, ustvrdio kako se "Hrvatska nagledala svakojakih čuda, al ne nađe štrika za toliko Juda".

Željko Stipić

Razgovor

Dr. Marija Zavalić, ravnateljica Hrvatskog zavoda za medicinu rada

Oboljenje glasnica - profesionalna bolest učitelja

Na tribini održanoj u prostorima sindikata Preporod 24. siječnja 2008. u organizaciji Nezavisnih hrvatskih sindikata predstavljene su novosti u zaštiti zdravlja radnika na radu koje proizlaze iz novog Zakona o zaštiti zdravlja na radu koji je na snazi od 1. siječnja ove godine. Gošće tribine bile su **dr. Sonja Padovan Janković**, ravnateljica novoosnovanog Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu (HZZOZZR) i **prim. dr. Marija Zavalić**, ravnateljica Hrvatskog zavoda za medicinu rada. U želji da dobijemo dodatne informacije o području rada tog važnog medicinskog zavoda razgovarali smo s doktoricom Zavalić.

Na čelu ste Hrvatskog zavoda za medicinu rada. Čime se Vaš Zavod bavi?

Naš se Zavod bavi djelatnošću medicine rada, odnosno zaštitom i očuvanjem zdravlja radnika u sigurnoj i zdravoj radnoj okolini.

Od 2. siječnja djeluje i Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu. Kako vaš Zavod s njim surađuje i u kojoj se mjeri djelatnosti ovih dvaju ustanova "preklapaju"?

Zapravo se ne radi o "preklapanju" djelatnosti, već o njihovom nadopunjavanju. Naime, mi smo državni zavod koji provodi istraživanja iz područja medicine rada, predlaže normative i standarde iz područja specifične zdravstvene zaštite, vodi statistiku i registre vezane za profesionalne bolesti, analizira stanje i daje preporuke za smanjenje broja ozljeda na radu i profesionalnih bolesti te predlaže mjere specifične zdravstvene zaštite. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu ima zadaću financirati zaštitu zdravlja na radu, i to kako preventivu, tako i liječenje. Naknade za bolovanja uzrokovana ozljedama na radu ili profesionalnim bolestima od siječnja ove godine od prvog dana snosi ovaj Zavod, a liječenje radnika provodi se preko odabranog liječnika specijaliste medicine rada, koji daje i doznake za bolovanje.

Čini se da radnici općenito, pa i naši članovi, nisu dovoljno upoznati s ovim važnim promjenama?

U izradi Zakona o zaštiti zdravlja na radu sudjelovali su predstavnici poslodavaca, sindikata i Vlade i premda je Zakon donesen još u kolovozu 2006. godine čini se da su svi sudionici u njegovu donošenju očekivali da posao informiranja odradi netko drugi. Dakle, dužnost je ravnatelja svih škola u Hrvatskoj da, kao predstavnici poslodavca, izaberu specijalističku ambulantu medicine rada najbližu svojoj školi, te da specijalistu medicine rada potpišu obrazac koji je objavljen na stranicama HZZOZZR. Specijalist medicine rada zatim dostavlja HZZOZZR-u taj obrazac i sa zavodom sklapa ugovor u kojem je naveden kao odabrani specijalist za određenog poslodavca.

U većini škola izabrani su povjerenici zaštite na radu, a u nekim slučajevima njihovu su ulogu preuzeli i sindikalni povjerenici. Koja je uloga povjerenika zaštite na radu?

On je poveznica između radnika i poslodavca u svim pitanjima vezanim za zdravlje radnika i utjecaja koje na njega ima radna okolina, a s druge strane upravo je to osoba koja mora biti u kontaktu s odabranim specijalistom medicine rada i upozoravati ukoliko se u poduzeću ili školi pojave oboljenja za koja radnici smatraju da su povezana s radnim mjestom, što potencijalno znači profesionalnu bolest ili bolest vezanu uz rad.

Što je točno profesionalna bolest i koje su profesionalne bolesti registrirane za područje obrazovanja?

Profesionalna bolest je samo ono oboljenje za koje je nepobitno dokazano da je uzrokovano isključivo utjecajem pojedinog radnog mjesta. Hrvatska je jedina zemlja u Europi koja na popisu profesionalnih bolesti ima oboljenja glasnica uslijed naprezanja pri govoru što je upravo specifičnost vašeg zanimanja. Osim profesionalnih bolesti postoje i bolesti

vezane za radna mjesta, koje također mogu biti karakteristična za rad u školi, kao što su problemi vida ili dermatološki problemi zbog uporabe krede, a česte su i bolesti lokomotornog sustava.

Mišljenja smo da bi listu profesionalnih bolesti vezanih za rad u školi trebalo proširiti. Kako se provodi postupak registracije nekog oboljenja kao profesionalne bolesti i tko ga može provesti?

Postupak dijagnosticiranja profesionalne bolesti provodi liječnik specijalist medicine rada. Rezultate će liječnik prijaviti poslodavcu i područnom uredu HZZOZZR-a, a oni zatim te nalaze ili potvrđuju ili šalju na daljnju provjeru. Konačna instanca za potvrđivanje je li nešto profesionalna bolest je upravo Zavod za medicinu rada. Međutim, ne mora se raditi o profesionalnoj bolesti, a da ipak postoji veza između oboljenja i radnog mjesta.

Kako se sve može preventivno djelovati na zdravlje radnika u školama?

Prije svega nužno je, a i propisano zakonom, da ravnatelj svake škole provede postupak izrade procjene opasnosti. Taj dokument može sadržavati i naizgled banalne podatke o boji i propusnosti zavjesa, osvjetljenju, stupnju ulaštenosti podova i stepenica, ali sve su to stvari koje utječu na sigurnost radnika. U skladu s procjenom opasnosti, mogu se na razini škole provesti i dodatne mjere zaštite.

S kojim od sindikata je vaš Zavod ostvario suradnju i je li među njima bilo i školskih sindikata?

Od sindikalnih središnjica smo surađivali sa Savezom samostalnih sindikata Hrvatske i Nezavisnim hrvatskim sindikatima, a sindikat Preporod prvi je od svih školskih sindikata koji nam se obratio.

Sonja Mudrić

...NOVOSTI..NOVOSTI..NOVOSTI..

29. veljače Održana tiskovna konferencija "Pogrešan smjer potrage za korupcijom u školama - nastavnici na udaru Nacionalnog programa za suzbijanje korupcije". Konferencijom je Sindikat reagirao na dopis odaslan ravnateljima osnovnih i srednjih škola "Daljnja provedba projekta besplatnih udžbenika". Zatraženo je da prosvjetna vlast prestane s vrijeđanjem i omalovažavanjem ravnatelja i nastavnika.

4. ožujka Osnovana podružnica Sindikata Preporod u II. Osnovnoj školi Vrbovec. Za povjerenicu izabrana **Natalija Varga**, a za zamjenicu povjerenice **Ivančica Novosel**. Nakon osnivanja podružnice u II. Osnovnoj školi Vrbovec Sindikat Preporod u Zagrebačkoj županiji djeluje u 25 škola - 7 srednjih i 18 osnovnih škola.

5. ožujka Tiskovnom konferencijom "Više novca za uređenje zgrade Ministarstva i uredski namještaj - manje novca za učenike s teškoćama u razvoju" Sindikat reagirao na Državni proračun za 2008. godinu. Smanjenje porasta s 12, 17 posto na 8,6 posto, zaostajanje plaća u obrazovanju za

prosječnim plaćama u državi i javnim službama, smanjenje sredstava za prevenciju nasilja, privatne škole, provedbu Nacionalnog programa za Rome, odgoj i naobrazbu učenika s teškoćama u razvoju - istaknute su kao glavne značajke ovogodišnjeg proračuna.

5. ožujka Predsjednik i pravica Sindikata sudjelovali na sastanku novoosnovane podružnice u Osnovnoj školi "Bartola Kašića" u Vinkovcima. Sudionici sastanka su poseban interes pokazali za zaposlenička zaduženja i novi Kolektivni ugovor.

6. ožujka U prostorijama Sindikata održana 33. izvanredna sjednica Središnjeg odbora Nezavisnih hrvatskih sindikata. Raspravljalo se o kriterijima za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata i sindikalnih središnjica. Također, na sjednici se razgovaralo o organizaciji sindikalnog prosvjeda najavljenog za 12. travnja. Porast troškova života, uz ostale od strane organizatora istaknute razloge, presudno su utjecali na donošenje odluke o sudjelovanju na prosvjedu Nezavisnih hrvatskih sindikata.

Glasilo Sindikata zaposlenika u hrvatskom školstvu Preporod, Petrinjska 59a, 10000 Zagreb

Izdavač: SZHŠ Preporod

Uredništvo: Sonja Mudrić i Marko Ružić

Urednik: Željko Stipić

Grafička priprema: Školske novine

Tisak: Tiskara Zelina d.d., Sveti Ivan Zelina

Glasilo je besplatno; prijavljeno je Ministarstvu kulture sektoru za informiranje 19. lipnja 1995. godine, klasa: 008-02/95-01-01, ur-broj: 532-03-5/2-95-01/142. Rješenjem Ministarstva kulture od 6. srpnja 1995. godine, klasa 612-10/95-01-1267, ur-broj: 532-03-1/7-95-01.

Glasilo je oslobođeno poreza na promet.

Primorsko-goranska županija

Od sindikalnih do školskih problema

Nakon sjednice Glavnog vijeća, 28. veljače u knjižnici Medicinske škole u Rijeci održan je sastanak Županijskog vijeća sindikata Preporod Primorsko-goranske županije. Kako predsjednik županijskog povjerenstva Goran Kauzlarić zbog spriječenosti nije prisustvovao zadnjoj sjednici Glavnog vijeća, u pripremi sastanka odlučeno je da zamjenica županijskog povjerenika Jelena Grbčić Samardžić referira o raspravama na Glavnom vijeću.

Na početku se raspravljalo o funkcioniranju ustroja novih tijela sindikata nakon ujedinjenja. U sveobuhvatnoj raspravi pojedini članovi su izrazili bojazan od moguće centralizacije i smanjenja unutrašnje demokratičnosti Sindikata, onoga što nas najviše razlikuje od sindikalne konkurencije.

Navedeni su i pojedinačni problemi zamijećeni u posljednje vrijeme. Presporo se reagiralo na potrebu pružanja pomoći članovima u iznimno teškim životnim situacijama. Zamjenica županijskog povjerenika informirala je nazočne o tome da se o ovom problemu raspravljalo i na sjednici Glavnog vijeća i da je dogovoreno da nastavi djelovati komisija, dijelom u novom sastavu, koja će odlučivati o dodjeljivanju jednokratne financijske pomoći članovima.

Pojedini povjerenici upozorili su na probleme vezane za prebrojavanje članstva. Iznesene su primjedbe da to informatički nije najbolje urađeno, odnosno da je bilo problema sa slanjem podataka elektronskim putem. Upozoreno je da se internetske

Članovi županijskog vijeća

stranice Sindikata ne ažuriraju dovoljno brzo, što ne priliči Sindikatu koji je u sustavu školstva prvi imao svoju internet stranicu na ovim prostorima. Treba i nastaviti širiti suradnju, ali i krug suradnika u "Školskim novinama". Zaključeno je da se radi o "porodajnim mukama" novog, sada brojem podružnica i članova, značajno većeg sindikata.

Kao i obično najburnije se i ovaj put raspravljalo pod točkom "razno". Više je povjerenika izrazilo ogorčenost nastavnika zbog nepripremljenosti ovogodišnjih nacionalnih ispita u koje su uključeni i učenici trećih razreda četverogodišnjih strukovnih škola. Istaknuto je da se pravila mijenjaju u hodu, odnosno ne znaju se pravila, pa primjerice najbolji učenici da se ne bi zamarali odabiru nižu razinu ispitnih zadataka jer ionako zbog toga ne mogu snositi nikakve posljedice. Za propisano pisanje eseja u stranom jeziku još je nejasno hoće li se raditi o

hrvatskom ili engleskom objašnjenju tog pojma.

S jedne strane škole se ubrzano informatiziraju, dok se, s druge strane, u školama nitko ne brine o kompjutorima. U informatičkim učionicama nerijetko je samo na jednom kompjutoru moguće spajanje na Internet. Pred razrednike i profesore iz dana u dan se stavljaju nova zaduženja koja se, redovito ne plaćaju. Praksa izračuna uvećanja plaće za smjenski i dvokratni rad razlikuje se od škole do škole. U nekim školama pojavile su se priče kako će se učenicima strukovnih škola omogućiti dodatni satovi iz predmeta važnih za državnu maturu. Nastavnici se pitaju kako će se i kada to realizirati u pojedinim smjerovima u kojima učenici imaju i po devet sati dnevno. Na kraju je zaključeno kako je pitanja iz dana u dan sve više, a odgovora, sve manje. Odgovornost i za jedno i drugo je na Ministarstvu i prosvjetnim vlastima.

Goran Kauzlarić

Zagreb i Zagrebačka županija

E-matica, norma, prosvjed...

Uvijek kada se sastaju dva zagrebačka županijska vijeća, županijsko vijeće osnovnih i županijsko vijeće srednjih škola, odnosno Županijsko vijeće Zagrebačke županije onda se radi o važnom događaju za naš sindikat. Naime u ova tri županijska vijeća organizirano djeluje 99 podružnica, odnosno trećina ukupnog članstva. Povjerenici svih triju županijskih vijeća sastali su se 1. ožujka na način da su na jednom sastanku sudjelovali povjerenici zagrebačkih osnovnih škola, a na drugom sastanku povjerenici zagrebačkih srednjih škola i povjerenici iz škola Zagrebačke županije.

Na prvom je sastanku, koji je vodila županijska povjerenica Gordana Kovač-Bluha, posebnu pažnju privukla rasprava o aktivnostima u školama poznatim pod imenom E-matica. Povjerenici su upoznati sa stavom našeg sindikata o ovoj aktivnosti. Istaknuto je kako su se donesen u siječnju, odnosno da se za obavljanje ovih poslova može zadužiti samo od ravnatelja imenovana osoba. Također je istaknuto da se u ovaj posao ne trebaju upuštati nastavnici koji nisu dovoljno informatički obučeni, odnosno da se svakako izbjegava prepuštanje ovih poslova učenicima. Na sastanku se također moglo čuti kako se radi o poslu koji nije propisan ni jednim propisom, barem ne na način da bi ga nastavnici trebali obavljati.

Značajna je pažnja u raspravi posvećena i skorim osnovnoškolskim kolektivnim pregovorima. Predsjednik Sindikata izvijestio je povjerenike o detaljima Sporazuma o Pregovaračkom odboru, potpisanom od strane Sindikata

hrvatskih učitelja i Saveza školskih sindikata. Na žalost, s početkom pregovora se kasni. Krivica je isključivo na strani Vlade Republike Hrvatske. Odugovlačenju je pravi razlog jedino to što se željelo prije donijeti Državni proračun, a tek nakon toga započeti pregovore. Riječ je o svojevrsnom svršenom činu pred koji su dovedeni osnovnoškolski sindikati.

Na sastanku se razgovaralo i o radnom materijalu novog osnovnoškolskog zakona. Kao krajnje neprihvatljivo istaknuto je rješenje prema kojem bi o normi rada nastavnika odlučivao isključivo ministar. Zaključeno je kako je potrebno učiniti sve kako bi sindikati i dalje kroz kolektivni ugovor mogli utjecati na visinu norme.

Iz rasprave koja se vodila na drugom sastanku, koji su vodile županijske povjerenice Biljana Pavelić i Vesna Brkljačić, vrijedi posebno spomenuti raspravu koja je vođena o predstavljanju financijskog plana u onom njegovom dijelu koji se odnosi na pomoć članovima u iznimno teškim životnim situacijama. Od povjerenika je zatraženo da svojim krajnje odgovornim ponašanjem omoguće članovima komisije kvalitetnije obavljanje ovog posla. Članica Predsjedničkog vijeća Sonja Mudrić povjerenike je upoznala sa zakonskim promjenama, odnosno novostima vezanim uz zaštitu zdravlja zaposlenika, odnosno uz povrede na radu. Povjerenicima je na kraju najavljen i prosvjed koji će se održati 12. travnja. Samoj organizaciji prosvjeda bit će neposredno prije njegova održavanja posvećen poseban sastanak ovih županijskih vijeća.

V.P.

prenosimo iz tiska...

Večernji list

NOVI LIST

Jutarnji LIST

SLOBODNA DALMACIJA

VJESNIK

24SATA

POSLOVNI DNEVNIK
četvrtak, 6. ožujka 2008.

Preporod: Restriktivna godina za školstvo

ZAGREB Sindikat zaposlenika u hrvatskom školstvu Preporod na konferenciji za novinare izrazio je nezadovoljstvo položajem obrazovanja u ovogodišnjem proračunu.

Prema tvrdnjama predsjednika sindikata Željka Stipića, to će biti godina stagnacije udjela troškova obrazovanja u državnim proračunu, ali i izrazito restriktivna godina u pogledu niza aktivnosti koje se provode u odgojno-obrazovnom sustavu. Sindikalci su zabrinuti jer se u proračunu nigdje ne vide troškovi ugovorenih prava kroz prethodno provedene kolektivne pregovore za osnovno školstvo.

Nakon što se proteklih godina oko dva milijuna kuna izdvajalo za uređenje zgrade resornog Ministarstva, ove godine predviđa se čak osam milijuna kuna za tu svrhu, rekao je Stipić dodajući kako se, usporidbe radi, ove godine za nabavu i osnovnoškolske i srednjoškolske lektire planira 7,6 milijuna kuna. (H)

Jutarnji LIST
SUBOTA 1. OŽUJKA 2008.

ŠKOLSTVO

"Bacanjem sumnje na korumpirane nastavnike razvodnjava se problem njihove potplaćenosti."

Željko Stipić
PREDSJEDNIK SINDIKATA
PREPOROD

Subota, 1. ožujka 2008. NOVI LIST

Stipić: Nastavnicima platiti pregledavanje udžbenika

Kampanja protiv potkupljivanja nastavnika od nakladnika pokrenuta je da bi se prikrije sramotno niske nastavničke plaće, kao i činjenica da u proračunu za 2008. nisu osigurana sredstva za plaćanje nastavnika koji će krajem školske godine pregledati 8.648.000 udžbenika, poručio je Željko Stipić, predsjednik školskog sindikata Preporod, komentirajući zabranu donacija školama i nastavnicima u vrijeme odabira udžbenika.

Kad bi se nastavnicima osigurala barem dvije kune po pregledanom udžbeniku, pokazali bismo da cijenimo nastavnički posao, ali i da nabavljenu novcem poreznih obveznika, ustvrdio je Stipić. Plaćanje dvije kune po pregledanom udžbeniku nastavnicima bi donijelo naknadu od oko 500 kuna, a državu bi taj izdatak pripisuje nastavnicima koji su ujesen besplatno dijelili udžbenike, a sada će ih besplatno gledavati, odgovorni bi se morali pozabaviti prekorupcijom u drugim segmentima školskoga sustava, gdje se sklapaju višemilijunski poslovi, kao što je izgradnja škola i sportskih dvorana, opremanje škola, zapošljavanje, prijevoz učenika ili pak organizacija maturalskih putovanja. Na fotografiji: Željko Stipić tijekom jučerašnje pressice.

Lj. B. M.